

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 56

van **JAN LAEREMANS**

datum: 14 oktober 2022

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Onderwijspersoneel - Versterking professionaliseringsbeleid

In de commissievergadering van 13 januari 2022 bevroeg ik de minister omtrent de door de Vlaamse Regering te nemen beleidsinitiatieven rond het professionaliseringsbeleid van leraren en andere onderwijspersoneelsleden, dit naar aanleiding van het op 23 december 2021 gepubliceerde Vlor-advies 'Naar de kern van het lerarenberoep: Aanbevelingen voor een versterkt professionaliseringsbeleid'. De Vlaamse Onderwijsraad stelde daarin scherp dat professionalisering van leraren een structureel pijnpunt van ons onderwijs is. In vergelijking met hun buitenlandse collega's spenderen Vlaamse leraren significant minder tijd aan professionele ontwikkelingsactiviteiten. De belangrijkste belemmeringen om deel te nemen aan professionele ontwikkelingsactiviteiten zijn enerzijds de moeilijke combinatie met het werkschema en anderzijds de kostprijs. Leraren vinden gewoonweg te weinig tijd om zich te professionaliseren. Daarnaast zijn ook de door de overheid vooropgestelde budgetten voor professionalisering te laag.

Volgens de Vlor is er dus een urgente nood aan versterking op dat vlak. Professionalisering is immers een kernopdracht van de leraar. Dat betekent dat een leraar als persoon én als lid van een team recht heeft op professionalisering. Tegelijkertijd heeft een leraar ook de verantwoordelijkheid om zich blijvend professioneel te ontwikkelen. Een versterkte professionalisering van de leraar kan ook een belangrijke hefboom zijn voor de (her)waardering van het lerarenberoep en de kwaliteit van het onderwijs.

De Vlor brak hierbij een lans voor:

- voldoende tijd en ruimte voor leraren om zich te professionaliseren. De Vlor vraagt de overheid dan ook om acties te ondernemen om professionalisering op een structurele manier onderdeel te maken van de opdracht van de leraar;
- een sterkere financiële investering van overheidswege in deze professionalisering;
- het beter structureren van het brede, maar vaak ook erg verspreide professionaliseringsaanbod;
- een betere afstemming tussen onderwijsonderzoek en de praktijk, met respect voor het rijke ecosysteem van alle betrokken actoren. Het oprichten van een centraal kenniscentrum is in dat opzicht voor de Vlor geen optie. De onderwijspraktijk heeft nood aan onderzoek dat vertrekt vanuit zijn eigen vragen en waarbij het zelf ook een actieve rol kan spelen;
- een versterking van het leiderschap op school: professionaliseringsbeleid op school maakt immers deel uit van een duurzaam en waarderend personeelsbeleid, wat echter voor veel schoolleiders een grote uitdaging vormt;

- de afstemming van nieuwe beleidsinitiatieven met de noden van de praktijk: als de overheid bepaalde grootschalige initiatieven neemt (bv. Digisprong), moet ze ermee rekening houden dat die passen binnen het bestaande beleid van de scholen.

De minister antwoordde toen vrij beknopt dat hij nog niet veel kon zeggen aangezien hij nog maar net met de desbetreffende onderwijs- en sociale partners de afspraak had gemaakt om in het voorjaar gesprekken te voeren in functie van het professioneel continuüm van het onderwijspersoneel. De gesprekken moesten dus nog starten en de minister wou niet vooruitlopen op deze dialoog. Later op het jaar zouden deze gesprekken uitmonden in concrete initiatieven. De minister zou de Vlor-suggesties meenemen als relevante input voor die gesprekken.

Ondertussen zijn we meer dan negen maanden verder en is er (publiek) weinig vernomen over de plannen rond professionalisering.

1. Wat is de stand van zaken rond deze beleidswerf?
2. Indien het professionaliseringsplan ondertussen al afgerond zou zijn of in een conceptuele fase zou zitten:
  - a) Wat zullen de krijtlijnen van dit plan zijn en welke aanbevelingen uit het Vlor-advies neemt de minister hierin mee?
  - b) Welke concrete initiatieven zal de minister nemen om ervoor te zorgen dat de professionalisering bij leraren en andere onderwijspersoneelsleden wordt versterkt, dus zowel de participatiegraad, als de kwantiteit van het professionaliseringsaanbod als de kwaliteit ervan?
3. Professionalisering is een van de kernopdrachten van het leraarschap en staat dan ook ingeschreven in de opdrachtomschrijving van het beroep. Het voeren van een professionaliseringsbeleid op school behoort dan ook tot het referentiekader voor onderwijskwaliteit (rOK).

Is het eventueel een optie om de deelname aan professionaliseringstrajecten voor leraren ook te gaan kwantificeren als onderdeel van de opdracht van iedere leraar en dus naast het wekelijks aantal te presteren lesopdracht-uren ook een minimaal aantal professionaliseringsuren te gaan opleggen?

4. Professionaliseringstrajecten volgen is natuurlijk één kant van de zaak, maar dit structureel verderzetten in je carrière, alsook de inzichten hieruit effectief verankeren in je professioneel handelen is niet altijd evident, zeker niet voor jonge leraren die als tijdelijke in de interim-carrousel van de ene naar de andere school circuleren.

Hoe kunnen we ook voor deze groep ervoor zorgen dat zij waardevolle competenties door deze professionalisering opdoen, maar ook blijvend kunnen verankeren?

5. Professionalisering valt natuurlijk ook niet los op zichzelf te zien; een leraar wordt in de eerste plaats gevormd tijdens diens lerarenopleiding en erna ook verder voorbereid bij de aanvangsbegeleiding. Bepaalde onderwijsexperts hebben ter zake gepleit voor de ontwikkeling van een 'leercontinuüm' bij leraren en andere onderwijspersoneelsleden (zoals ook aangehaald wordt in adviezen nummers 51, 56 en 57 van het eindrapport van de Commissie Beter Onderwijs en wat bv. ook onderwijsexpert Tim Surma sterk aanbeveelt). Dat vertrekt vanuit de idee dat het leraar-worden niet stopt bij het volbrengen van de lerarenopleiding en het behalen van het diploma, maar dat dit een constante ontwikkeling is doorheen een carrière.

Je professionele ontwikkeling als leraar zou hierbij doorheen je lerarenopleiding, aanvangsbegeleiding en latere professionalisering meer structureel op elkaar afgestemd moeten zijn.

Neemt de minister met zijn nieuwe professionaliseringsplan ook stappen in die richting?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 56 van 14 oktober 2022
van **JAN LAEREMANS**

Professionalisering is een essentieel element om als leraren(team) kwaliteitsvol onderwijs te kunnen verstrekken in de steeds wijzigende maatschappij en onderwijscontext. Er zijn diverse manieren opdat leraren hun competenties kunnen versterken en hun klaspraktijk kunnen optimaliseren. De scholen beschikken over veel autonomie om een kwaliteitsvol professionaliseringsbeleid (inclusief aanvangsbegeleiding) te voeren, waarvan de kwaliteitsverwachtingen in het ROK zijn opgenomen. Dit vergt ook een sterk schoolleiderschap dat culturele en structurele condities creëert om een doelgericht professionaliseringsbeleid te bevorderen.

Ik zette heel wat professionaliseringsinitiatieven op en continueerde er een aantal. Ik bereid momenteel een voorstel voor. Dit voorstel zal het vertrekpunt zijn om samen met de sociale partners verdere acties te ontwikkelen om het professioneel continuüm te versterken.

Zoals reeds aangegeven in VOU 1207 zal ik samen met de sociale partners onderzoeken of mijn voorstel kan leiden naar een actieplan om het professioneel continuüm te versterken. Ik kan dus niet vooroplopen op de keuzes die zullen gemaakt worden. Wel kan ik al meegeven dat de oprichting van het kenniscentrum Leerpunt een belangrijke stap voorwaarts is om onderzoek over wat werkt in onderwijs tot op de klasvloer, bij de pedagogische begeleidingsdiensten en de lerarenopleidingen te krijgen.